

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 Hónapontaiban élve:
 Budapesti előfizetésre 12 h.
 Budapesti előfizetésre 12 h.
 Budapesti előfizetésre 12 h.
 Budapesti előfizetésre 12 h.
 Budapesti előfizetésre 12 h.
 Budapesti előfizetésre 12 h.
 Budapesti előfizetésre 12 h.
 Budapesti előfizetésre 12 h.
 Budapesti előfizetésre 12 h.
 Budapesti előfizetésre 12 h.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivétel a
 ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyváradi, Szilágyi Dezső-utca 8.
 A szerkesztőség átiratokat minden
 adásra vagy megőrzésre csak
 vállalkozik.
 Előfizetők és hirdetőik a kiadó
 hivatalhoz fordulnak.

XIII. évfolyam 155. szám.

Nagyvárad

Vasárnap, 1917 július 8.

A cseh amnesztia és a föderalizmus.

— Bécsi levelezőnkől. —

Bécs, július 7.

Az osztrák politikai élet központjában a cseh hazaárulók megkegyelmezése áll. A császári amnesztia nem érte el azt a hatást, amelyre számítottak, sőt a helyzet több tekintetben rosszabbá vált, mint lett volna az amnesztia nélkül.

Ugy látszik, hovatovább csak két megoldási mód közt lesz választás: vagy teljes eréllyel biztosítani a németek fölényét Ausztriában, vagy belenyugodni abba, hogy Ausztria szétessék apróbb államokra. Röviden: vagy dualizmus vagy föderalizmus.

Első tekintetre úgy látszik, mintha ez kizárólag Ausztria belügye volna. Ha Ausztria képes lesz egységét fenntartani, legyen az ő szerencséje. Ha nem képes rá, hulljon szét egy kisebb alpesi-német Ausztriára, Csehországra, Galiciára és Délsláviára. Némelyek talán azt is hiszik, hogy Ausztria ilyen szétessése csak jobb volna Magyarországra, mert hiszen Magyarország jobban tudna érvényesülni négy kisebb államocskával, mint a mai egységes Ausztriával szemben. Vannak, akik azt hiszik, hogy éppen ezen az uton vehetné át Magyarország az őt megillető vezető szerepet állandóan a monarchiában, melyet Tisza István alatt pár évig gyakorolt.

Érdemes tehát Magyarország szempontjából is vizsgálni tárgyává tenni, csakugyan olyan kizárólagos

osztrák belügy-e Ausztria jövő alakulása, vagy van-e abba és ha igen: minő értelemben legyen beleszólása a magyar politikának is?

A cseh amnesztia-rendelet nyomán nyilvánvalóvá lett és a sajtóban szabadabban tárgyalhatóvá vált egy olyan kérdés, amelyet addig jobbnak láttak elhallgatni: a csehek magartatása és a jövő politikája.

A cseh nem az a császárhű nép többé, mint volt 1849 után, amikor még Magyarországra is késsek voltak eljőnni germanizálni, az egységes Nagy-Ausztria kedvéért. A cseh nép egyszerre vissza akarna szerezni nemzeti és állami függetlenségét, amelyet pedig nem annyira a fehérhegyi csatában veszített el, mint inkább későbbi magartatásával önként adott fel. A csehek nagyon helytelenül és jogtalanul hivatkoznak maguk igazolására a magyar példára. Magyarország Világos után sem, egy pillanatra sem ismerte el állami életének megszüntését jogosnak, nem lett belőle osztrák nemzeti, történelmi jogai mellett épp úgy kitartott 1850-ben, mint 1848-ban. A csehek ellenben két évszázadon át elismerték és elősegítették egy osztrák államalakulást, amelyben ők is elhelyezkedtek és amely germanizáló jellegét is részben a cseheknek köszönhetik. Most egyszerre szembeszállnak ezzel az Ausztriával és úgy tenni, mintha a fehérhegyi csata óta semmi sem történt volna: fejtegetéjére állítják a logikának, megtagadása a történelmi eseményeknek.

A történelmi alakulással való szembehelyeskedést semmi sem bizonyítja inkább, mint a cseh szedek által sikertelenül ámulatok sorozata a világháborúban. A cseh nép hangulatára és érzésére pedig jellemző, hogy míg a hadseregük kötelékében szedekszámra adták meg magukat, addig az oroszok a csehekől légiókat szerveztek és ezek a légiók az ellenség oldalán egyszerre jó harcosokká váltak.

Esszel az általános cseh hangulattal ki van számolva a cseh amnesztia-rendelet. Ab-

ban hisskodik, hogy a cseheknek adott kegyelem talán megváltoztatja a népek Ausztria elleni hangulatát és ismét császárhűvé teszi a bűszegöket.

Itt megint az osztrák államessme csúszik le a történelmi fejlődés útjáról a természetesen tévútra kerül.

A fehérhegyi csata után Csehország nem Pódiabrad és a Jagellók Csehországa többé. Csehországban jelentékeny tért foglaltak el azóta a németek, úgy hogy az egykori cseh királyság lakosságának nagy része ma sovinszta német, a kiket a cseh állam visszaléptése kiszolgáltatva a cseheknek. A csehországi németesség azonban igen értékes elem, szorgalmával, tudásával vagytonra tett szert, összeköttetésben áll nemcsak az ausztriai, hanem a németországi németességgel is és semmi kedve sincs csehé válni vagy a csehek uralmát túrni. A cseh államjog felé való minden törekvés vagy közeledés tehát felfingerli, felbőszíti a csehországi nagyarámu németességet, sőt velük az egész osztrák németességet és érzékenyen érinti a birodalmi németeket is.

A cseh amnesztia kegyelmet ad azoknak, akiket hazaárulás miatt nemrég kötélhalálra ítélték, vagy akikre ez az ítélet várt. A németek alaposan tartanak attól, hogy a kegyelem után jönnek majd a jogok a cseheknek adott jogokkal a csehországi németesség német jellege megveszendőbe. Innen az egész osztrák-német közvélemény felindulás Kramara és társai megkegyelmeztetése miatt.

Tartanak továbbá a németek attól is, hogy a cseh aspirációk honorálása után következik a délsláv törekvés megvalósulása, amivel a németesség megint Karinthiában, Krajnában és a Tengarmelléken kerül urslom alá. Galicia elválasztása már megígért dolog, így aztán a németesség csak az alpesi tartományokban tarthatná magát úgy ahogy, addig ameddig.

Ez az alakulás a németek mielőtt tennék Ausztriában észaton és délen az elsalávosodás vesszedelmének. A föderalista Ausztria a németességnek nem végvéra, hanem egérfogója lenne.

Magyarországra nézve két irányban jelentkezik ez eszeben a vesszedelem.

Az egyik az, hogy a németesség letörése nekünk nem érdekünk, 1867 óta Magyarországnak egyszer a mindenhonra megszabadult-

CZILLÉR IMRE nagyáruházában nagy nyári occasió keretében

Legújabb ruhaselymek, grenadinok, vásznak, zefírek és kartonok. — Gyönyörű bluzok, kötött selymekabátok, napernyők, keztük, harisnyák. — Trikók és zoknik. Vászonszalmaalapok, ridikülők. — Fehérneműek, ing, gallér, kézelők. — Nyakkerdők. — Sport-, fürdő- és utazócikkék. Kerülnek legolcsóbban eladásra.

Égyes szám ára 12 fillér.

a germanizáció hóborjtól a ha megvalósul a magyar hadsereg, a mit pedig a magyar vezényszó alájában hír szerint Tízének II. letékes helyen annak idején meg is ígérték, akkor a magyarság és németiség közti minden surlódási felület eltűnt, akkor nem a magyarság rovására, hanem a magyarság segítségével fog a németiség megerősödésre törekedni. A németeknek érdeke az egység, erős Magyarország, ezt az érdeket a német Ausztria is átöröklés és elősegíti. Az Ausztriáról leszakadó szláv államokéknak viszont ellentétes érdekeik vannak. A csehok már la nyújtogatják körmeiket tót vármegyéink felé, a dolaslávok a horvát megyéket olaszitánák bele Jugoszláviába és ráadásul ezek a szláv autonozista törekvések új tápot adnak a mi dákórománjaink hóborjtáinak is.

Nem valótlanság, ha a mikor Ausztriában a csehok cseh államjogot beszélnek, pedig cseh léptők kitud nek az orosz hadseregben ellenünk és minden orosz áttörés eddig olyan frontreszadónk sikerült, a hol csehok állottak ott: ugyanakkor nálunk is meg már szőlálni az oláh nemzeti párt, pedig Lukácsiu és Goga, a pártunk két oszlopos tagja és még sok más áruló ma is ott lesi Jászvásárban, mikor törhetne marint pusztítva Erdélyre. Az osztrák föderalista törekvések esziosan érestetik hatásukat Magyarországon is. Jó lesz vigyázni rájuk. A Habsburgok trónjának nagy érdeke, hogy az osztrák nemzeti hárs békés megoldást nyerjen. Magyarországnak pedig az az érdeke, hogy a megoldás ne a szlávokat juttassa nyeregbe, hanem a Galiciától tehermentesít Ausztriában véglegesen biztosítsa a németiség hegemoniáját.

Ez az alapgondolat, a melyre Deák is felépítette az 1867-iki kiegyezést. Ez érdeke a németiség világhatalmi állásának. Az egységes Magyarország és a német faj érdeke így találkozik a világtörténelem legválságosabb időpontjában — min-

den magyar politikusnak kötelessége ezt az érdekközösséget felismerni és a magyar nemzet javára következetesen, erőlyesen érvényre juttatni Magyarországot egységének,

magyar jellegének kérlelhetlen, megalkuvást nem ismerő fenntartásában épp úgy, mint a monarchia szerkezetében sulyunk érvényesítése által is.

A negyedik mozgófényképszínház.

A Lezámitoló és Jelzálog bank ajánlata.

A Lezámitoló és Jelzálogbank R. T. tegnap a mozgósíthatóság engedélyezéséről tárgyában ajánlatot tett a városnak. Ez az ajánlat a mozgósíthatóság városítása tekintetében is vitát a ezért figyelemreméltó. Most csak a részvényláráság ajánlata ának három pontba sorított előnyeit szögezzük itt le. Azt mondja a Lezámitoló és Jelzálog bank, hogy ha elzárja a város a lehetőségét, hogy mozt létesíthesse:

1. elvesszi a város évi 10-15.000 korona felajánlott összegét, a a vigalmi adót, ez 5 év alatt kamattal több mint 100.000 korona;

2. 200.000 korona bevétel mellett a kincstár és a város vasárnapi évi 10.000 koronát jövedelmi adóban;

3. bank épít egy mozt pslótát 500.000 korona költséggel, a jövedelm évi 20-30.000 koronára tehető, az 10.000 korona adót jelent. Ezenkívül a telekadó is számításba jő. Kulturális célokat szolgál a mozt, amelynek filmet más vállalat nem foglathatja le, mert nincs monopólium.

A beadvány szövege az:

Tekintetes Városi Tanács!

Az általunk építeni szándékozt mozgósíthatóság engedélyezéséről tárgyában beadványt kóralmunkat abban a részében, amelyben a mozgósíthatóság jövedelmének terhére a város részére bizonyos (percentuális) százalékos jövedelmet ötejtöttünk biztosítani, módosítani kívábjuk, amely módosításunk után ajánlatunk a következő:

A mozgósíthatóság engedélyezése esetében a színház megnyitásának napjától, fizetünk Nagyvárad városnak évi 10.000 azaz tízezer koronát, amely összeget az 5 első évben évente 1000-1000 koronával emeljük, mindaddig míg az 5 év alatt 15.000 koronára nem emelkedett. Amiód 15.000 koronát elért, attól az időtől kezdve a mozgósíthatóság fevállásának ideje alatt állandóan évi 15.000 koronát fizetünk.

Eddigi ajánlatunktól tehát eltér ajánlatunk lényegileg abban, hogy míg ott Nagyvárad város részére a fizetési jövedelemből voltunk csak hajlandók annak bizonyos százalékat beszolgáltatni, addig ezuttal egy tekintélyes, határozott összeget biztosítunk Nagyvárad városának, függetlenül attól, hogy lesz e a vállalatnak jövedelme, vagy sem.

Tekintetes Tanács! Távol áll tőlünk az a szándék, hogy mássak eljárását felesleges

Egy halott katona naplója.

— Utolsó sorok. —

Írta: Bódogh Hill László.

Köröskörül csupasz volt a hegyoldal csak a középen zugott két tenyérnyi erdő. Inkább fészopot volt az, de a tűzérési táblán miat erdő szerepelt — hát rajta maradt, hogy erdő.

A katona — akinek a naplóját közák kezek tépték szét és egy csöndes őszi délután ezomoru lehelete hozta naponkint az állásba — ott feküdt átlótt mellet az erdő közepén. Nem kellett volna lemeani, de ő nem nyugodott, ment kutatni, keresni valamit, maga sem tudta mit.

Aki sokáig járja a halálpiaot, sokszor érez ilyen mehetéket. Egy óráig nyugtalanodik, aztán elindul és megy neki a pusztulásnak. Hajja egy legyőzhetetlen erdő csak azért, hogy a kifundált, előre megszabott sorsa beteljesülhessen.

A katona is kiment egy ragyogó hajnalon. Ez golyó szeladt a mellébe. Jobb oldalon, fenn, épen a tüdőjében.

Szápon elvágódott. A vércsappek szótlan pontossággal ütök ki a sápadt ajkaira.

Mikor magához tért már forrón áttött a nap. Az életosztón fellángolt benne egy pillanatra és elordította magát:

— Sebesült vivő!

A katona tudta, hogy nem ő kiáltott, mert nem is skart. Ő meghalni akar, belebujni egy jó mély gödörbe, ahol nem bántja semmi fáradtság. Mosolygott. Eszébe jutott, hogy ő felállhatna és neki indulhatna a lövészárók felé. De nem teszi. Miért? Magint mosolygott. Mert nem akarja, azért!

De hirtelen komoly lett. Eszrevette, hogy az ő akarata most már nem számít, nem tud tenai sammit.

Mindent az életosztón. Most is az tartja vissza, az kényeseriti rá azt az akarata, hogy itt maradjon — mert tudja, hogy át lótt tüdővel hegyeek felmászni a halált je lenti.

Próbált felülni. Sikarült. Aztán hirtelen nekiugaskodott, hogy felugrik és el kezd szaladni. Akarta. Oszeszorította a fogait, ökölbe göresződött a tiz ujjá és neki lendült.

Elcsett. Ugyanoda zuhant, ahol az előbb feküdt.

Hörgő, kétségbeesett kiáltás szakadt fel a lyukas melléből:

— Sebesültvivő!

Aztán

— Meghlok! Szépség!

A szája hebeott. Szomjas volt.

— Vize!

Elesődésedett. Nézte a felhőtlen eget, a feje fölött égő napot és sehogy sem tudta megérteni, hogy miért kiabál. Hiszen nem hallják meg a mi állásunkban, legfeljebb az oroszok vessik észre, hogy az erdőben valaki kiabált, hörgött. És mégis ordít.

Vagy az Eet nem nézi a segítő kezet? Az életnek mindsgy, hogy orosz, hontentette, vagy magyar, aki a pártjára áll, aki kiszabadítja a Halál száján kezéből?

De mit akar tőle az élet? Miért ragaszkodik hozzá, mikor ő már nem skart róla tudni? Olyan mint a megunt, kődobott szerető. Megáll az ajtóban és ábra könyörgi magát vissza... De neki nem kell. Elágot megkínosta már. Elágot szenvedtek együtt. Most már pihenni akar, nyugodtan lehajtani a fejét, anélkül, hogy hangos lármára, veszekedésre, verakedésre kelljen felriadni...

Pihenni akar.

Elég volt már!

Mesfordult. Elővájta a zsebéből a kis vaskos füzetet, a titacsuzatát. Feliszpotta az első tiszta oldalt. Egy csöpp vér ugrott a fehér lapra és rikkóan kacagott a katona szemébe.

— Jól van, — gondolta — te fogsz tanuskodni, hogy minden ssavam igrar, amit leírok most.

Sápadt keze reszketett, a cerusa sokszor kicusszott a gyöngülős ujjai közül.

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Állandó újdonságok kész női confection alsó szőnyeg, miedervédő, kész fehérneműek, harisnyák, nap- és esőernyők kaphatók. Szabóműhelyben rendelésre a legjobb női ruhák készülnek.

Telefon 11-09.

Telefon 11-09.

módon kritizáljuk és a magunkét feldicsérjük. A jelen esetben sem tesszük egyebet, mint csupán azt, hogy tárgyilagosan szembeállítjuk egymással a tényezést és ezek alapján megvizsgálása után kérünk helyes és megokolt kritikát, olyan határozatot, amely minden tekintetben megnyugtató legyen.

E rövid bevezetés után legyen szabad rámutatnunk néhány sorban arra, ami különben teljesen nyílt titok Nagyváradon, — hogy itt tulajdonképpen csak egyetlen egy mozgószínház van. Elhisszük, hogy azok, akiknek ez a kijelentésünk nem kellemes, a legnagyobb megütközéssel fogják hangosítani, hogy ize mozgószínházunk vagyunk, hogy letagadjuk a csillagot az égről, mert, ha kézenfogva vezetnénk bennünket, akkor a Bémer téren levő Apollótól a Sas passzageban levő Urániához és onnan a Vigadó-mozgóhoz jutnánk el. Hát ez földrajzilag tényleg így is van. Azonban, ha visszatér a méltatlankodó megengedné, hogy a séta után a tulajdonosokat keressük, akkor is arra az eredményre jutnánk, mint ő, tudnillik arra, hogy mindég és mindenütt egy és ugyanaz a személy a tulajdonos.

De ez, tekintetes Tanács, még nem is a sérelem, még nem is baj. A sérelem csak az, hogy ez az egy társaság el akar járni mindenkit attól, hogy ugyanezt a teljesen szabad foglalkozást művelje, mint ő és monopolizálni akar egy olyan dolgot, amely nem lehet monopólium tárgya. És itt kellene mindenkit, aki ennek a városnak polgára és ügyel iránt érdeklődik, felvilágosítani arról, hogy hiába vissza az ut Nagyváradon három mozgószínházhoz, lényegileg csak egy van. Ez az egy tulajdonképpen az Apolló, amelyet a tulajdonosok dédelgetnek, ápolnak és a lehetőség szerint faviorisálnak, míg másik két színházukat teljesen elhanyagolják és mitsem törődnek azzal, hogy pl. a Vigadó mozgó állandóan sárva van és hogy sem ez, sem pedig az Uránia nem tud prosperálni. És most meglepődhet az érdeklődő, amikor azt mondjuk, hogy ez a tulajdonosok szándéka és célja szerint történik, hogy a két mozgó teljesen elhanyagolódik és nem

jövedelmes. Így skarják a tulajdonosok, mert így lehet a földletes szemlélő szemébe a legjobban a port binteni.

Lehet azt mondani, hogy ize Nagyváradon nincs helye több mozgónak, mert három sem tud reuszálni! Viszont azonban ezzel el lehet érni egy sokkal fontosabb célt, nevezetesen azt, hogy mindég lehetséges legyen, hogy Nagyváradon 3 mozgó van és így több nem engedélyezhető, mert a régiakat törölnék. Röviden, a tulajdonosok a létszám betöltése és a verseny elszárasa céljából tartják fenn másik 2 színházukat, a melyek soha egyetlen jó filmet sem látnak, hanem mindíg csak azokat, amiket más színházak már rég elhasználtak és a közönség az unalomig ismer. Ez pedig azért van így, mert a létszám betöltését célzó 2 színházat minél kisebb ráfordítással kell fenntartani, csak egy a fontos, hogy phizikailag létezzék, hogy mindig hívhatosni lehessen rá, mint a lórakötőt halott hadvezérré, hogy a jó kőhatónának egy pillanatra se legyenek kétsélysik.

A kőhatónak — a közönség — tényleg nem is tudnak ezekről a tényekről, ők csak teljesítik kötelességüket és előszönik az Apolló színházat még akkor is, ha közben éltvezélyes fényegyetemet, mert a másik két mozgószínházban — a már ismert okoknál fogva — nem érdemes menni. Hányszor fordul elő, hogy az Apollóba nem tud bejutni, de azért nem megy az Urániába, bár ez volna a természetes, hanem szépen hazamegy. De azoknak, akik a csak névleg létező symbolumot felöltöztették és tartják, soha nem tudniuk kell és tudják is. És ez a tudat az, amire appellálunk mi és hisszük, hogy eredményes, amikor arra kérjük a Tekintetes Tanácsot, hogy vessen véget ennek az állapotnak, amely minden jogot és méltányosságot nélkülöz és amely még állampolgári alappal sem bír. Elvégre mégis csak többet érne egy szép, elegáns, jól berendezett és vezetett mozgószínház a Bémer-tér keleti közepén, mint 2 üres engedély a Szent László-téren.

Ha nem is tették volna meg tehát előbb

előterjesztett igen kedvező ajánlatunkat, akkor is az volna a helyes és úgy a város színházlátogató közönségének, mint jogszálynak az érdeke, hogy kérésünk teljesíthessék, a színház engedélyeztessék, mert tekintve attól a külön felajánlott jövedelemtől, az új mozgószínházban a város egy olyan adóalanyt nyer, amely 30—40,000 korona évi jövedelemtöbbletet hozna a városnak. A mi városunk pedig ilyen jövedelmet nem dobhat ki, mert városi háztartásunknak szüksége van minden fillérre.

De kérdjük, miért is dobos ki egyetlen fillért is, mikor erre semmi szükség sincs. A város érdeke a közérdek, hogy törvényes úton minél több jövedelmet szerezzen és ez az érdek senki magánérdekéért fel nem adható. Nincs sem törvény, sem rendelet arra, hogy a mozgószínház monopólium lenne. És ép ugyi íslet, mint minden más íslet és miután a szolid szórakozásra és főleg a kultúra terjesztésére felette alkalmas, közérdek az újabb mozgó engedélyezése — és ezt különösen hangsúlyozzuk — közérdek nemcsak városi háztartási szempontból, hanem kulturális szempontból is. Amint ugyanis rámutattunk már fennebb, a városnak tulajdonképpen csak egyetlen ilyen színház van és így verseny hiányában a közönség kulturális érdekei teljesen kielégítetlenek éppúgy, mint kényelmi és egyéb érdekei. Természetesen csak azért, mert a két érdek kielégítése párhuzamosan halad a kiadások fokozásával, már pedig konkurrenciá hiányában mire megerősített magunkat és a közönséget jól kiszolgáljuk. De hagyjunk a kultúrát, elvégre azt csak a város tekintetes Tanácsa, mint erkölcsi testület tudja méltányolni, hanem a helyett számoljunk! Az engedély megadása után nyomban igyekezzünk az építkezést megkezdeni. Tehát Nagyvárad városának részére rövidesen esedékes lesz az 1000—1000 koronával növekvő évi 10—10 ezer koronában felajánlott engedélyezési összeg. Eszenfeldül egy új adóalanyhoz és különösen új vigalmi adóhoz jut az új színház által a város.

Nem hagyható az sem figyelmen kívül,

Írta:

Hajnalban álítotték a tödömet... Délben lértem magamhoz... Egyedül fekszem most egy kis erdőben. Szeretnék felmászni a hegyre, de az életosztón azt sugja, maradjak, mert mire felérek — meghalok. Akarom is, hogy meghaljak. Elég volt már. Talán öngyilkos lennék a mai napon, ha nem lett volna háború. De így jobb... Ne sírjassatok... Nem szeretném, ha önsöt, irigyek volnátok... Miért akarnátok ti, akik mindig azt mondtátok, hogy szerettek — miért akarnátok, hogy tovább húzzam az ígát?... Orfultok ti is mint én, hogy lepihenhettek... Szeretnék meghalni, de az a valami nem engedi... Ugy lázlik az az egy erősebb... Most megint sebesültyű után ordítottam, meg viart... a halált emlegettem és reszketek... a verejték gyorsan csurog rólam... félek... pedig én akarok, akarok... meghal... elpuszt... akarok, Isten, Sors, Természet!... szabaddíts meg az... az... akarom hogy... hogy... tovább éljek!... Elmi jó... tovább húzni az ígát... Miért akarsz... elhagyni... hiszen én nagyon szeretek... Élet...

A csusz kibullott a kesétől, bambán, értelmetlenül nézte az írást. Egész határozottsággal tudta, hogy az élet helyett ő mindig a halált, sőt a Halált akarta. És amikor a betűket leírta egymás mellé úgy látta, hogy a Halál szót ábrázolják. És most

mégis az Élet ugról előtte a papíron és a száradó véresepp még hangosabban nevet.

Hát mi ő tulajdonképpen? Akaratlan bíró ember, vagy közönséges báb amit valami, soha nem látott, nem ismert erő úgy rángat, mozgat, olyan gondolatokra erőszakol, ahogy és a miket az akar?

Eldobta magától a fűzetet.

Megurderodott mindentől... De legjobban — furcsa — a haláltól...

Most már akaratlan ordította:

— Segítetek! Meghalok! Vízet!

Az orosz állástól egy vigyorgó, sötét bronzképi kozák mázostól ki. Mint a leskelődő vadmacska kuszott hazon az erdő felé. Mikor a fák eltakarták a mi állásaink előtt, felugrott és lechabant az erdőbe.

A katonának akkor jutott eszébe, hogy rivólvere van. Boldogan sóhajtott. Jó, hogy most, és nem akkor, amikor a Halált hívta. Kivette a táskából és minden töltényt kilőtt belőle a levegőbe, aztán messze elhajította... A kozák megint lehassalt és úgy kuszott tovább. A ságán lehullt levelek, a meghalt fiatal galys hangosan zörögtek.

A katona megvonaglott és alig hallható némán suttogta szent áhitattal: Élet... mégis jó vagy... együtt maradok...

A kozák már egy arasznyira nézte vigyorgva a vergődőt, akiben újra lángok lobbant a menekülés reménye Kéjelgett. Gyönyörködött az egyre sűrűbben felugrogó vérsöppeken... Aztán kihuzta a

nom, ezüsttel kivert nyelű cserkesz-kését...

A katona boldog örömmel nyult a feléje közeledő piszkos kéz után... Tozupuló agyan még egyszer végig nyilalott a gondolat: Émi fogok... Megmenekültem...

A finom művi cserkesz kés, amelynek a nyele ezüst figurákkal volt kiverve lansen, erőteljesen nyomult, a bal bordák közé, be a szív bal pitvarába...

A gardátlan fűzetből kitépte a lapokat és szót szórta az ősi szélbe... A revolvert mehereste és hasoncsussva kapaszkodott vissza az árokba, ahol nevető tapsoló emberek várták, szorongalták a kezét és gyönyörködtek sokáig a piros pengéjű késben... A revolvert megszókolgatták és oda ajándékozták a tiszt urnak, a ki halálból bronzból vert keresztet tűzött — w bátor mellére...

A katonát éjjel hosták be. Szép sárga arcára ráfeküdt a hold fénye. A mellén két lyuk fekeült, mint a dominókó kettősén... Az újai dermedten meredtek, miatha a szíve felé mutatna...

Mindig menekült az Élet elől és most félelem torzította el az arcát. Ugy látszik, azoknak fáj legjobban az elmulás, akik nagyon kívánják, követelik...

A szétcsört lapokat még a délutáni langyos, bánatos lehelet hosta el... A sötétebb sorok felett már most el lehet gondolkozni... a többi?... majd máskor, ha mindent az eszid lesz már...

GLOBUS MŰINTÉZET

előbb Bihar-nyomda részvénytársaság

PAPIRNAGYKERESKEDÉS

AUGUSZTUS HO
1-ÉN NYILIK MEG.

TELEFON
49.

Nagyplac-tér. Kugler ház.

Kő- és könyvnyomda, vonalzó-intézet, könyvkötészet és üzleti könyvgyár üzemét megkezdte.

hogy az új intézmény számos embernek adna kegyeset, allandó foglalkozást és különösen számos rokoni katonának, vagy katona özvegyének, akik a segédszemélyzeti szolgálat elintézésére alkalmasak. Ezenfelül a várost a legeszebb tényleg egy szép, értékes új épülettel dekorálta.

Végül pedig, ami a legfontosabb, az a kultúra, amit a mozgósításhoz terjesztani hívatott, igazán és komolyan csak akkor lesz terjesztve, ha tisztaságos verseny lesz.

Ezzel szemben a régi mozgósítási tulajdonosok 5 év múlva kezdődő évi 15-15 ezer koronáért akarják örökre monopolizálni a jogot. Addig tehát, amíg az ő fizetési kötelezettségük kezdődnek, mi már befizettünk a város pénztárába kamatokkal együtt több mint 60000 koronát. Miért ezt kidobni? Ezenfelül fizetők a többi katonákat, épügy, mint a többi színházak.

És ha volna még egy új színház, akkor annak az lenne az eredménye, hogy a verseny nem két színház között indulna meg, hanem négy között, mert akkor saját érdekében látszólagosnak a tulajdonosok a most csak a létezés betöltése céljából fenntartott színházait is.

És pedig rendkívül gazdasági előnyöket nyújtana, emellett a köztisztviselési képességet valamennyinek, nagyobb adót és főleg sokkal nagyobb végül adót fizetnének. Kulturális szempontból pedig az előnyök kihasználhatatlanok lennének.

Tekintetes Tanács! Erőnkön felül áll, hogy a tollunkban levő összes érveléseket felvonultassuk és papírra tegyük. Egyet érünk és tudunk azonban, hogy minden ok és érdek megvan arra, hogy kérelmünk teljesítésék. A városnak, mint jogalanynak, gazdasági és kulturális érdeke, a város közönségének pedig határozottan és felfüggesztett mértékben érdeke.

Maggyőződésünk, hogyha a város bármely polgára elébe tárnák kérdésünket, kivéve a jelenlegi mozgósítási és azok tulajdonosainál érdekelt személyeket, kapva kapva rajta és támogatás azt, még a fenti érvelések és kritikák nélkül is, mert érzik, hogy amit mi ajánlunk az minden tekintetben érdeke nekik, a közönségnek is. És az a legjobb kritika!

Nyugodtan bízzuk tehát kérésünket elbírálását a tekintetes Tanácsra, mert tudjuk, hogy mindenben arra törekszik, hogy polgárainak érdekét szolgálja, a város jóvedelmét gyarapítsa, kulturáját fokozza, szépségét és tisztaságát emelje. Nem hisszük, hogy egy mindezre alkalmas intézmény engedélyezése megtagadható legyen és nem hisszük, hogy olyan jogokat adjon el a város egy embernek, amely jog előreláthatólag még nagy jóvedelemforrás lesz.

Teljes tisztelettel:
Leszámitoló és Jelzálogbank
Részvénytársaság.

39 főispáni kinevezés. Budapestről jelentik: A hivatalos lap holnapi száma 39 új főispán kinevezését fogja közölni. Biharmegye és Nagyvárad főispánjára nézve még nem történt döntés.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vagytisztító és gőzmosógyműködésű Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14-69.

FORDITSUNK nagyobb gondot a gabonakeresztekre

Nam arra akarom felhívni gazdatiszaim figyelmét, hogy a keresztek összállításánál az időjárás viszonyai ellen védekezünk, hogy a nedves időjárásakor az első ugynevezett bujtató követ minden kereszt alatt megőrjék, hogy az a pusztá földön ne fehédjék, hogy a követek egymásra gondosan rakjuk, hogy azok ne csuszszanak félre, hogy az u. n. papkévát a viharok megbolygatásának védelmére négyfelé lekössük a vállkértekhez, hogy lehetőleg nagy követek (a miknek azonban a kezelése ne legyen nehéz) köttessünk, hogy egy keresztben lehetőleg sok követ rakjunk, hogy kisebb felület legyen a romlásnak kitéve stb. hanem a vidéken az amugy is elharapított szántóföldön való kereszt kimozgatás ellen védekezünk, a mit akként vélek előírhatni, ha a hatósági hirdetés mély felelősséget a mezőrendőri kihágás erre vonatkozó rendelkezéseit, és a mezőrendőrökkel újra felszoktatni, ha a mezőrendőrök a kint csatangoló a bujtató szeszonyokat jobban ellenőrzik és az engedessék a kalászbongérés addig, a míg a keresztek a mezőn vannak.

A tulajdon szentsége kevés helyen van kivált az óráhalka vidéken. És előrelátnak később arra, hogy az első szász kereszteket a későbbieként megrohanja az éhes népesség. Balyuszára hordják haza a keresztekben kihuzgált kalászeket, vagy szőrű készitenek a mezőn a abross, vagy lepedőn követékből kicsépelik vagy kidörzsölik a könnyen kiömlő szemet, a kicsépelte követeket újra összerakják, úgy a mint voltak, sőt a papkévát nem is várják ki, nehogy a lopás feltűnjék a a gazda csak hordás idején veszi észre nagy kárát, a mikor már a tolvaj rég elitta a lopott gabona árát.

Kora hajnalok s holdvilágos éjszák igen alkalmasak a kihágásokra a vidékünkön pity-mallakor naponként lehet találkozni a határtól a faluba terbes balyukkal megrakott asszonyokkal, akik a gabonát dőzsmálják, amíg a gazda még pihen a napi fáradalmakait. Az én vidékemen egész sporteszerden őzik a keresztek dőzsmálását a gyakran kalászszedés örve miatt a harmadik faluból is elcsatangolnak a gazdaságomba a kbujkálna a keresztek között, ahol leggyakrabban ki is kerülnek az örökös asemélyzet figyelmét, vagy az őrszemélyzettel szövetségese hordják haza a munka fáradtságos gyümölcsét. Orgasda mindig akad, sőt tudok esetet, hogy cselédek és őrkatonákat az orgasda egyenesen a lopásra bízották.

Humánus törvényeink oly lenyhék az ilyen bűnök megtorlására, hogy a károsult kénytelen inkább eltűnni kárát, semhogy a bíróság előszobájában antiszembírósszon a vázalkozók fontos munkaidőben arra, hogy a véletlenül bűnös kapott magyar rentábilis vállalkozásáért három napl ingyen kosztra ítéltessek.

Azt hiszem, a mezőrendőri kihágások is módosításra szorulnak a azt is megbozza az idő, hogy nem azok fognak aratni, akik nem vesztettek.

Politikai hírek.

A cenzurarendelet.

Budapest, július 7. (Saját tudósítónktól.) A cenzurarendelet kedden jelenik meg. A kormány 50 né több lapot felold az előzetes cenzura alól.

Uj pártalakulás.

Budapest, július 7. (Saját tudósítónktól.) Zichy János gróf új pártalakulást készít elő, mely a választójog terén tovább megy a munkapártinál s mely a kormány választójogi tevézetét megközelíti.

Zichy János gróf számos munkapárti képviselőt csak lakosságára számít.

Vázsonyi legújabb rendelete.

Budapest, július 7. (Saját tudósítónktól.) Vázsonyi Vilmos igazságügyi miniszter az összes ügyészségsthus rendeletet intézett, mely elrendeli, hogy az összes letartóztatottak ügyét sürgősen felül kell vizsgálni, mert több embert szükség nélkül tartanak fogva. Ezenal a letartóztatást csak a legszükségesebb esetekben kell elrendelni. Azt hiszik, hogy a rendelet közzétételében igen sok ember szabadulni fog a letartóztatásból.

Elkészült az Arany-émlékérem.

A nagyszalontai Arany emlékegyesület, mely több mint 30 év óta ápolója az Arany-kultusznak, a költő születésének 100-ik évfordulóját művészi emlékéremmel kívánja megörökíteni. A mintácsát Bock Ödön Fülöp, budapesti szobrászművész végei, aki művével már teljesen elkészít és az emlékérem leányképét már meg is küldötte az egyesületnek.

As emlékérem augusztus hónapban teljesen el is készülnék.

As érmeket már addig is követelünk számos külföldi tudományos intézetektől is.

As emlékéremet megrendelték: a királyi udvar, gróf Tisza István, gróf Tisza Kálmán, dr Karácsonyi János c. püspök, Baross Albert, báró Forster Gyula, Markovics Mór ny. főispán, Grócs Béla nagyprépost, Tolos Ede, Sályi Kálmán, dr Balassa József stb., a tudományos intézetek közül: a Tud Akadémia, a Nemzeti Múzeum, a debreczeni Csokonai kör, a temesvári Arany-János társaság, az Erdélyi Nemzeti Múzeum stb.

As emlékérem előlapján Arany János domborművé fejképe lesz, körül a felírás: Arany János 100 születésnapjának emlékére. A hátsólapon Toldi viadala képe álló alakja pajzsával és buzogánnyal látható a a felírás: A Nagyszalontai Arany Emlék Egyesület Toldi költőjének.

Megrendelésék a megselem leikes propagálójához, H. Fekete Péter nagyszalontai leányiskolai igazgatóhoz intézendők. As emlékérem hátuljából 20 koronába, előljből 50 koronába kerül.

* Egy ebédli szekrényt megvételre keressek. Cím a kiadóban.

* Jó házból való fiu tanulnak felvétetik a Lincleu rban.

Magyar ezredek dicsősége.

13000 orosz halott.

Keleti harctér. Budapest, július 7. (Hivatalos.) A kárpáti arcvonal több pontján tegnap szembetűnően feléledt az ellenséges tüzérségi tevékenység, amely Dorna-Vatránál és Kirlibaba környékén, a Ludova területén és a Jablonica-szoros mindkét oldalán időnkint a legnagyobb hevességre fokozódott. Tüzérségünk a tüzet hatásos megsemmisítő tüzeléssel erőteljesen viszonzta. Kirlibabánál az ellenség fedezőkeit csoportokban kiűrtettük, felderítő csztagait, amelyek több helyen kísérelték meg az előrenyomulást, visszavertük. Sztaniszlounál az oroszok a leghevesebb tüzérségi előkészítés után több erős, de eredménytelen támadást intéztek, itt a főlöketést a hősiesen kitartó 65. számú miskolci magyar gyalogezred verte vissza. Heta és Zolotvina mellett is meghiusultak a délutáni orosz támadások. Brzezany körzetében tegnap csak rövid ellenséges előretörésre került a sor, amelyet azonban visszavertünk.

Az előtérben heverő holttestek tömege (becslés szerint 13,000) bizonyosságot tehet arról, mily sikeres volt a védekezés, amelyet az itt harcoló német és oszmán csapatok, valamint a vitézül közreműködő 308, 309 és 310. számú honvédgyalogezredek az előző napon kifejtettek. Az oroszok, akik a véletlennek köszönhető július 2-iki korlátozott sikerüket alapítanul tulbecsülik, tegnap a döntést Zborovtól délnyugatra tömegtámadással remélték elérni. Egy gárda hadtest, valamint további új erők és nagy lovassági tömegek harcra vetésével 16 kilométernyi arcvonal szélességben mintegy 9-10 hadosztályt helyenként 15 hullámnyi szélességben ismételt támadásra vezettek.

Az oroszoknak több órai előkészítése után kora reggeltől a délutáni órákig előrehajszolt tömegrohamai a német ezredek hősiesség magatartásán mind eredménytelenül és a legvéresebben összeomlottak.

A tegnapi nap sikerében jelentékeny része van a vitéz zombori 23. gyalogezrednek és a kitűnően közreműködő tüzérségnek. Több páncélos gépkocsit, amelyek beakartak avatkozni a harcba összelőttünk.

A déli órákban az ellenség támadó ereje már annyira megtört, hogy egy portyázó különítmény géppuska tüzetől üldözve visszaözlenni kényszerült. A tervbevett üldözésre készenálló ellenséges lovasságot tüzelésünkkel szétugrasztottuk. Az ellenség veszteségei rendkívül nagyok, saját veszteségeink mérsékeltek.

Délután 8 óra tájban a Zborovtól közvetlenül délnyugatra megújított orosz támadás hasonló balsikerrel végződött mint az előző támadások.

Patkov és Zvicinnél a délután folyamán osztrák-magyar csapatok ellen irányuló több támadás meghiusult, az ő Felsőge nevet viselő győri 19. gyalogezred és a szombathelyi 83. gyalogezred az ellenséget a leghevesebb védelemben és igen elkeseredett kezítésében teljesen visszaverték. Az osztrák-magyar és német tüzérség itt is kitűnően együttműködött és a gyalogsággal egyetemben az ellenségnek a legsúlyosabb veszteséget okozták.

Olasz harctér. Budapest, július 7. (Hivatalos.) A Fornó-területen fokozódott járőrtevékenységen kívül nincs semmi jelentenivaló.

Délkeleti harctér. Budapest, július 7. (Hivatalos.) Változatlan. A vezérkar főnöke.

Orosz lapok ünneplik a cseheket.

Budapest, július 7. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Az orosz lapok ünneplik a cseh-tót dandár zborovi hőstetteit s részleteket közölnek a csapattest összeállításáról.

Elsüllyedt orosz torpedónaszád.

Budapest, július 7. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Az orosz hivatalos jelentés hírt ad egy régi típusú orosz torpedónaszád pusztulásáról, mely a Fekete tengeren ellenséges aknáknál elsüllyedt.

Anglia és Oroszország újabb szerződése.

Budapest, július 7. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Anglia Oroszországgal újabb szerződést kötött, mely szerint a katonai vállalkozásoknál a teljes összműködést Oroszország és az antant között visszaállítják.

Heves támadások Nyugaton.

Beszámoló az orosz offenzíváról.

Berlin, július 7. A nyugati hadszíntéren jelentik:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornok hadosztályja. Megfigyelésre kedvező viszonyok mellett a tüzérségi harc tegnap a flandriai és az artoiai arcvonal néhány szakaszán jelentékenyen fokozódott.

A német trónörökös hadosztályja. Általában az élénk tűz Cernynél az Aisne-Maire csatorna mellett erősödött. Rajtatűzéssel alkalmazott tüzérségi hatás után a franciák nagy erővel támadtak. A Monte Hautig, Nauroitól délkeletre a támadást tüszelők, közel harcban pedig gárda oszlopaink verték vissza. A Monte Hauton az ellenséget, amely legelő árkaikba részbe behatolt egy hannoveri ezred erős támadása fizte el. A franciák itt újból előrenyomultak és még egyszer betörttek, ellentámadással és ember-ember ellen vívott harcokban ismét teljesen visszavetették őket. Felderítő előőrsök Primonten és Cerni in Dormois mellett nagyobb számú foglyot eredményeztek.

Albrecht württembergi herceg hadosztályja. Eltekintve a több helyen felújuló tüzérségi harcoktól, nem volt nagyobb harc esemény. Repülő tevékenység éjjel nappal igen élénk volt, 8 ellenséges repülőgépet és egy kötött léggömböt lelőttünk.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy és Böhm Ermolli vezérezredes hadosztályja. A helet-galiciai csata tegnap az oroszok rendkívül véres vereségével végződött. Több órai erős romboló tűz után Konjussai és Lavricove között az orosz hadosztályok minduntalan újból a tűzbe vetették magukat. A gozított erőkkel rohmoztak arcvonaluk ellen. Az ellenség a déli órákig megismételte támadásait, amelyeknek mindegyike a legsúlyosabb veszteséggel omlott össze.

Az oroszok páncélos gépkocsikat is hibába használtak fel, összelőttük őket. A visszahúzó tömegeket légi vadászközpontjaink a levegőből támadták. A készenléthez helyezett lovasságot messziről jövő tüzelésünk szétverte.

Az ellenség később semmi áldozattól vissza nem riszó rohammal, tovább északra egészen a Zlocov-Tarnopoli vasutig támadott, itt sem jutott előbbre, mindenütt visszavetítettük.

Brzezany és Stanislaw mellett, a Kárpátok előterében néhány helyen, erős orosz támadások szintén meghiusultak. Zsakmányul ejtett francia nyelvű parancsokból kiderül, hogy ki kergette az orosz hadsereget támadásra, ami semmi sikert nem hozott, ellenben a legsúlyosabb áldozatokat követelte. Rajnai, badeni, türingiai, szász és osztrák-magyar csapatok osztoztak a csata nagy dicsőségében.

József főherceg vezérezredes harcvonala. A Kárpátokban sok helyen élénk harc tevékenység, több helyen visszavertük az orosz előretöréseket.

Ludendorff, első főparancsnok.

A bucsuzó színészek.

Szezon végével kiválnak a csapatból, akiket másfelé vesze újok. Ez a felfrissülés a társulatnak fájdalommal jár: bucsuzni kell a távozóktól, akik ebben a szezonban utoljára lépnek a közönség elé.

Zsoldos Andor, Dózsa István már elmentek katonának, Ivánfi Jenő is bevonult. Tarnay Béla a délvitói színházszolgálat baritonistája lesz.

Kovács Márta hargversenyekre fejlesztési pompás hangját, amelyben igazi győnyörűsége telt a nagyváradi közönségnek. Budapesten már a télen lép a hangversenytermek pódiumára. Bucsujára hogy felejthetetlen legyen, a Gólem-ban jelenik meg utoljára a közönség előtt.

Kassits Erzsébet a Magyar Színház vízsi el megizmosodottan, öntudatos művészetében regyegón. Neki is szép bucsusása ígérkezik.

Sik Rózsa a közönség teljes szeretetét vízi magával a Népopera-ba, ahol mint rendező, színész és énekes vonul be. Sokoldalúsága ott is nagyhamar nélkülözhetetlenné teszi.

Szebeni Margit Szabadkára megy szubretnek, táncos, játéka sokáig emlékezetes marad.

Ez a kitűnő Novotni, a detektív, a felejthetetlen Gad, sok élesen karrikírozott figura megteremtője: Rákosi Ferenc is elmegy a Dunáitaira. Őt is szívélyes tapsok fogják elbucsuztatni.

Atik jönnek, azokra nagy munka vár. El kell felejtetni őket, az eltávozottakat, akik egy-egy, sokszor több jó szerephez befészkelődtek a közönség szeretetébe. De hát ez színészséglet: — sikerért dolgozni és dolgozni mindig.

Tarthatatlan állapotok a piacon.

A rendőrség nem teljesíti a kötelességét.

A télen és a tavaszon a közönség kopalt, de kitérésre ösztönözte az a remény, hogy majd csak megváltozik a nyomorúságos állapot, ha elérkezik a zöldféle élelmiszerek és a gyümölcs szezonja, amikor husznélkül is csak valahogy megél a szegény ember is.

Most látjuk, hogy hia reménység volt. Tönkretette az időjárás, a nagy szárazság — és a termelők és kofák lelketlen és tarthatatlan képessége.

Az első csalódás volt, mikor a földi eper megjelent a nagyváradi piacon. Dacára, hogy volt nagyobb mennyiség, mégis 2 koronáért árulták a örült, aki 1 K 60 fillérért hosszajuthatott. De még ez hagyján, mert a földi eper nem feltétlenül szükséges élelmiszer.

Majd jött a szerezvény, amelynek literjéhes még 2 koronáért sem igen lehetett jutni. De még ez is tűrhető volt, drágán adták, mert kevés termelt.

De most már elérkezett az idő, amikor a zöldféléknek kellene pótolni a drágább élelmiszereket, a mit tapasztalunk? Piacunkon, még a városi kertészek is megfizethetetlen minden.

1 tojás 40 fillér, egy nagyobb tök 5-7

korona, egy dr. olasz 60 fillértől 1 koronáig, 1 darab ugróka 40 fillér, 1 dr. zöld paprika 20-30 fillér, 1 fő saláta 20-24 fillér, 1 csomó, 5 fejből álló kisebb vörös hagyma 30-40 fillér, a zöld bab meg éppen megfizethetetlen. Mert marék számba rakják ki a vidékiek s 1 koronán alul nem is besszének, úgy, hogy 2 fillérbe jön 1 szál zöld bab. Ilyen körülmények között, aki 7-10 koronával megy fel a piacra vásárolni, alig visz haza valamit a pénzéért.

Ami gyümölcsöt, vagy szebb zöldséget a falusiak behoznak eladóra, azt már reggel 8 óra előtt elkapkodják a kofák, akik sokszor majdnem elzavarják, ha más valaki megakarja venni az élelmiszert.

Nagy hiba, hogy a rendőrség mit sem tesz a közönség érdekében, sőt ha papásra mennek hozzá, hogy valamit nagyon drágán akarnak eladni, azt feleli a rendőrség de-rék őre:

— Ne vegye meg, ha drága!

A falusiak vakmerősége annyira megy, hogy a rendőrök előtt nyelvelnek:

— Drága! Majd meg döglök énben, ha mi nem hozunk be semmit.

Pedig hivatalosan megállapított ártáblázat, van szabály a kofák elővásárlása ellen, de azt senki sem respektálja, — legkevésbé a rendőrség.

A szövetkezet-eszme hódítása.

Pénzügyi és felmérési tisztviselők tömörülése.

A kereskedelem nagy részében tapasztalható bajok, főleg az árak hallatlan fel-szörfölése egyenesen rássorítja a fogyasztókat, hogy szükségleteiket lehetőleg közvetlenül szerezzék be. A törskvés mindinkább abban a jelszóban egyesülnek ki: szabaduljunk az ártágitó kereskedelemtől! Az ottalmat a szövetkezeti tömörülésben találják a polgárok. Tegnap a tisztviselők egy tekintélyes csoportja alakított ismét új szövetkezetet.

A pénzügyi- és felmérési tisztviselők tegnap délután alakították meg a pénzügyi-palota tanácstermében tartott alakuló gyűléseükön beszerzési szövetkezetüket.

A gyűlést Makay Győző főmérnök nyitotta meg. Az alapszabály tervezet felolvasása után az egybegyűltek egyhangúlag megalkottának mondták ki a pénzügyi- és felmérési tisztviselők háztartási szükségleteinek kielégítésére szolgáló beszerzési szövetkezetet. Az új beszerzési szövetkezet igazgató tanácsába a gyűlés Németh István pénzügyigazgatót, Makay Győző főmérnököt, Soltész Géza pénzügyőri felügyelőt, Vitán Árpád számtanácsost, Vass fővámszedőt és Padala Pált választotta be és megalakította az öt tagu felügyelő-bizottságot is.

A szövetkezet vezetősége haladéktalanul lépéseket tesz a pénzügy és földművelésügyi minisztériumoknál és a Közelelmelési Hivatalnál a kormány által kiltatásba helyezett kamatmentes kölcsön folyósítása és a szükséges beszerzési és szállítási engedélyek kiadása ügyében, hogy egytöbbszűn szükséges működését mihamarabb megkezdhesse.

Az új beszerzési szövetkezet tagjainak

száma előreláthatólag rohamosan fog emelkedni, mivel a tagok az eredeti beszerzési áron, a közvetítő kereskedelem ártágitása nélkül fognak szükségleteik kielégítéséhez hozzájutni, sőt támogatásukkal eseten törlesztéses hitelben is részesülnek.

Lukács Györgyné halála.

Nagy halottja van városunknak. Néhai Lukács György, Nagyvárad város első al-kormányos polgármesterének, később belügy-miniszteri államtitkárának özvegye, Lukács Györgyné szülési gyarmati Tar Krisztina 83 éves korában jobbléte szenderült.

A múlt század hatvanas és hetvenes éveiben, ferjének polgármestersége idejében, egyike volt Nagyvárad legelőkelőbb uras-zonyiságak, aki tevékeny, buzgó részt vett a város jótékony és humanus mozgalmában. Mint kitűnő családanya, igazi példaképs volt az előkelő magyar úriidőknek.

Amidőn férje, Lukács György a Tisza Kálmán minisztériumba belügyminiszteri tanácsosná neveztetett ki, bár felkölözték a fővárosba, de az összeköltötést továbbra is fenntartották az itteni uri körökkel. Férje halála után is a fővárosban maradt az özvegy egyik fiának, Lukács Sándor pénzügy-miniszteri tanácsosnál. A nyári hónapokat azonban itt töltötte Sándor fiának a Nagyváradon levő szülőjében.

Es évben is lerándult a köztisztviselésben állott matróna nyári tartózkodásra s itt következett be tegnap halála.

Előkelő nagy család gyászolja; gyermekei: Lukács Sándor, pénzügyminiszteri tanácsos, c. államtitkár, — Lukács György volt kultuszminiszter és neje báró Perényi Madoly, — Lukács Ernő és neje báró Wangenheim Erna, — Lukács Gizella, Lukács Lászlóné és Lukács Jolán, valamint unokái állják körül a jó édes anya, anyós és nagyanya koporsóját.

Az elhunyt uraszonny temetése holnap, hétfőn július 9 én délután 6 órakor a várad-olaszi temetőben megy végbe, s a kihűlt tetemek a már régen elhunyt férje mellé, a város által annak idején felajánlott díszsír-helyen tetőnek végező nyugalomra.

A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Alélirettak a legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy forrón szeretett édesanyjuk, nagyanyjuk és anyóruk Méltóságos özvegy Lukács Györgyné szül. gyarmati Tar Krisztina folyó hó 7-én az Urban jobbléte szenderült. A megboldogultnak hűlt tetemét folyó hó 9-én délután 6 órakor a várad-olaszi nagytemetőben megtartandó av. ref. egyházi szertartás után, az ottani családi sírhelyen tetőnek örök nyugalomra. Nagyvárad Szőlőhegy, 1917 július hó 7-én. Adás és béke drága emlékére! Lukács Sándor, Lukács György és neje, báró Perényi Madoly, Lukács Ernő és neje báró Wangenheim Erna, Lukács Gizella, Lukács Lászlóné, Lukács Jolán, mint gyermekei és menyei Lukács Jolán, báró Lukács György, Miklós és Sándor, Lukács Gizella, mint unokái.

* Már július hó 25-én tartjuk meg a közös katonai célokra rendezett jótékony-célú államsorsjáték húzását. Játékterv szerint van 21.146 nyeresemény 625.000 K összegben készpénzben. Főnyeresemény 200000 K. Sorsjegyek a 4 koronáért az összes sorsjegyelárusító helyeken, adó, posta- és vasuti hivatalokban stb. kaphatók.

Férjhez ment Fényes Anna.

Biharvármegye nyugalmazott gyámpénztárosa, a művészelődei Fényes Andrástól lánya, Fényes Annuska tegnap férjhez ment. Művészi pályáját elég korán kezdte, mint családgyermek lépett fel a Király színházban, énekelve, táncolva, hegedőlve járta végig nem is könnyű szerepeit a kis művésznő, aki előadás után igen gyakran nevesetes műbáránykájával vagy babájával játszódtatott. Sikereiben bőven volt része, telente folyamatosan mélyült, erősödött, a komoly, nagy igényű szerepeiben is kiválóan a fővárosi kritika elismerő szavait.

Amilyen korán kezdte, olyan korán hagyta ott a színpadot, amelyen a díszes get nagy előkészülettel, tiszta művészi munkával küzdött ki. A színpadról a házasság szólította el, Fényes Anna, a kiváló primadonna, tegnap férjhez ment Uray János baróhoz.

Délután 11 órakor jelentek meg a menyasszony és vőlegény Koleszecz Dzsó anyaközpont előtt, aki a polgári kötetet végzte. Tanúként szerepeltek a menyasszony részéről magyar Kossa Miklós ez. és kir. kamarás, a vőlegény részéről Abonyi Emil ny. miniszteri tanácsos.

Az egyházi szertartás Örley György dr. királyi közigazgató Kossuth utcai lakásán ment végbe, a melyet Sulyok István református esperes végzett. Az esküvőre résztvettek: a vőlegény édesapja, báró Uray Ballint és a vőlegény bátyja, báró Uray Gyula, továbbá: Fényes Zoltán, özvegy Szilágyi Jenőné, Örley György dr. és felesége, Fényes Mártha, Baranyi Titorné, Rednik Gábor.

Esküvő után diner volt, amelynek végzetével a fiatal pár automobilon a vőlegény birtokára, Pistokra utazott.

HÍREK

A nagyvárosi társadalom Szilágyi Dózsa mellett.

A nagyvárosi társadalom rokonszenvvel impozáns módon nyilvánult meg Szilágyi Dózsa mellett. A Katholikus Kör, Népszövetség, Legényegylet, Nővédő Egyesület, Önkéntesegylet, Leányrend, az Urak, Urnők, Kisleányok, Iparosnők kongregációjának vezetői együttes értekezletet hívtak össze a Kath. Körbe s erre az értekezletre meghívták Nagyvárosi társadalmának minden rétegét, felőkezesi különbség nélkül. Az értekezleten oly nagy számmal jelentek meg az érdeklődők, hogy a Szent László templomban kellett a gyűlést megtartani.

Az értekezlet egyhangulag megbírált a közönségnek adott kifejezést a Szilágyi Dózsa ellen irányított támadásokat elítélte. Kifejezte a bánalmazott tanárral szemben a társadalom nagyrebecsülését, biztosította a társadalom változatlan tiszteletéről és szeretetéről, hangszólította Szilágyi Dózsa érdemeit a hitélet, a társadalmi és jótékonyági tevékenység terén és nyomatékos kifejezést adott annak az óhajnak, hogy Szilágyi Dózsa továbbra is Nagyvárosban folytassa értékes működését.

A határozati javaslatot elfogadták s a

jelentő:ők nyomban aláírták. A számos és igen tekintélyes aláírással ellátott határozatot megküldik dr. Takács Mihályt járóvárosi prépost-prelátusnak.

A határozat ma délután 4 órától kezdve a Kath. Kör háznagyánál lesz s azt a mai nap folyamán még eldönthetik, a kik a tegnapi értekezleten meg nem jelenhettek.

*** A székesegyház templombucsuja.** A nagyvárosi székesegyház felszentelésének 137. évfordulója van ma, mely napon azok, akik ott a szentségekhez járulnak, teljes buzgú nyelveknek. A gyönyörű templomot gróf Kollósics váradai püspök szentelte fel 1780-ban. A felszentelési évforduló megünneplésére már tegnap délután kezdődött ünnepélyes vécsernyével, amikor az összes ctitárokat megáldották és incenzáltak. A mai ünnepélyt megismételt dr. Bundala Mihály pápai prélátus és prépost kanonok tartja, a szentbeszédet pedig Schriffert Béla püspöki esküdtő, szentszéki aljegyző mondja. Az ünnepesség délután 8 órakor zenés vécsernyével fejeződik be.

*** Vasárnap a templomokban.** Ma Vasárnap, a székesegyházban és a plebániáknál a szentmisék a következő sorrendben tartanak: A székesegyházban reggel 7 órakor szentbeszéd és szentmise, délután 9 órakor ünnepélyes szentmise, délután 12 órakor csendesmise; délután 3 órakor vécsernye, — a várad olasz plebániá templomban: reggel 7 órakor, 8 órakor szentmise, délután 9 órakor ünnepélyes szentmise és szentbeszéd, délután fél 12 órakor szentmise; délután 3 órakor litánia, este fél 7 órakor szentbeszéd és háborus ájtatosság; — a Szent László templomban: reggel 7 órakor csendesmise, 8 órakor prédikáció és fél 9 órakor a tanulók miséje, délután 9 órakor szentbeszéd és ünnepi szentmise; 11 órakor szentmise; — délután 3 órakor litánia, este 6 órakor szentbeszéd és háborus ájtatosság; — a várad velencei plebániá templomban: reggel 7 órakor szentmise, reggel 9 órakor ünnepi szentmise és szentbeszéd; este 6 órakor prédikáció és háborus ájtatosság. — A kapucinus atyák templomában: reggel 7 órakor csendesmise, délután 10 órakor énekesmise, délután 4 órakor litánia és szentbeszéd.

*** A Nővédő Egyesület új tagjai.** A Kath. Nővédő Hivatalba alapító tagnak belépett: gróf Almásy Imre 50 koronával. Rendcs tagnak: Fanta Lászlóné, dr. Konrád Márkné, Krieger Jánosné, Ján Györgyné, öz. Sál Ferencné, öz. Bauga Lajosné, Sándor Nándorné, Niessner Aladárné, Székely Gyuláné, Biró Jánosné, Markoffen Ferencné, Kalosár Istvánné, Pálesy Sándorné, Kereskes Viktória, Marossy Erzsike, Macskássy Alajosné, Pászty Lajosné, Bogdár Józsefné, Nagy Sárike, öz. Nagy Gedeoné.

*** Törvényhatóságok a közszolgálati alkalmazottakért.** Biharvármegye törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a közszolgálati alkalmazottak helyzetének javítása érdekében felhívja a kormányhoz, hogy a jelenlegi háborus segély 100 százalékkal emeltesse és kellő időben összeszerzési segély folyósítások. Az egyhangulag hozott határozatot pártolva végezték Biharvármegye megküldte az összes törvényhatóságoknak, Biharvármegye és a határozat tegnap érkezett meg.

*** Mária Terézia-rend a bajor királynak.** Bécsből jelentik: Károly király Lajos bajor királynak a Mária Terézia-rendet, Vilmos württembergi királynak a lovassági főbörnokságot adományozta.

*** Tömeges lépfene megbetegedések a megyében.** Dr. Fráter Imre a Biharvármegyei kórkórház igazgató főorvosa tegnap bejelentette Biharvármegye alispáni hivatalánál, hogy a vesztése alatt álló kórkórházba az utóbbi időben tömegesen szállítottak be lépfenésbe megbetegedett embereket. A betegek nagy része Eszter és Hegyköcsatár községekből valók. A főorvos kéri, hogy további eljárás végett a megyei tisztiorvos értesítését.

*** Szünetel a városi tűzifa eladása.** Nagyvárad város gazdasági ügyosztálya ezúton értesíti a fogyasztó közönséget, hogy mivel a fafűrészkezelő hivatal a város fakészleteire nézve a vasúti szállítási igazolványokat a mai napig nem adta meg, a városi tűzifaeladás ezen igazolványok megérkezéséig szünetelni fog. A gazdasági ügyosztály.

*** Szerszámgépek bejelentése.** A nagyvárosi kereskedelmi miniszter 37561/1917. sz. leírata alapján az értekeztek tudomására hoztuk, hogy a nevezett miniszter ur megalapította a m. kir. miniszteriumnak 1741/1917. M. E. számú rendeletét a szerszámgépek bejelentése és forgalmuk korlátozása tárgyában. A szükséges bejelentő lapok, valamint a rendelet a kamarától a hivatalos órák alatt megtekinthető. Nagyvárad, 1917. július 7. A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara: Sztráhl Ferenc sk. elnök b., dr. Sarkadi Lajos sk. titkár.

*** Adományok a Cselédotthonra.** A nagyváradai Katholikus Nővédő egyesület által létesítendő Cselédotthonra újabb adományok érkeztek:

Folly Hugóné 6, Stecker Mária 1, Ivánovics Viktoráné 1, N. N. 2, Kálly Margit 2, Menyhártó L., Várady Lajosné 2, dr. Kálly Pálné 120, Wondralchak örösgyűjtés 1 N. N. 1, S. S. Lucía 180 K, összesen 20 K.

*** Adományok a hadiárvák javára.** A városi hadiárvák segélyalapja javára Sametka L. Ödön premontrai főgimnáziumi igazgató Jadlicska-Szenosi-Kando alapítvány 1916-1917. évi kamataiból 200 koronát, László Bertalan premontrai főgimnáziumi tanár 200 korona adományt ísított be a gyámpénstárba. Nagyvárad város árva széke a nemis szívi adakozóknak hálás köszönetét nyilvánítja.

*** A III. osztályú adókiivetés közszemlén.** Nagyvárad város adóhivatala részéről ezen az értesítéssel az adókat, mintszent a III. osztályú Vársilla, Velence, Csillagváros és Hegyváros részére vonatkozó 1917. évi III. oszt. ker. adó kiivetési lejtromot a városi adóhivatal 26. sz. szobájában f. évi július hó 10. től július hó 18. ig bizárolag közszemlére kiaknak leve: azokat a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti s esetleges felvilágosítást további 15 nap alatt a kir. pénzügyigazgatásnál írásban beadhatja. Juricskay Barna pén. és adóügyi tanácsos.

*** Gyűlés Velencén.** Velencei polgárai és villamos bérletesei vasárnap délután fél 4 órakor megbeszélést tartanak Rólich Lajos vez. déglőjében Kolosvári utca 94. sz. Az összehívók nevében: Ballat Mihály.

*** Hat liba bitangóságban.** Eszterák közhírré tesszem, hogy 6 db liba bitangóságban találtatott, igazolt tulajdonosa a kihárpai bíróságnál jelentkeztek. Nagyvárad, 1917. július 6. Nendörbír.

Vilmos császár kövesse

Károly király példáját.

Budapest, július 7. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A birodalmi főbizottság mai ülésén Erzberger képviselő ezenzáclás beszédet mondott, melyben felszólítja Vilmos császárt, hogy kövesse Károly király példáját, lépjen személyes érintkezésbe a parlamenttel és hasonlóképp foglaljon erélyesen állást a béke mellett.

Százezer ember tüntetése Oroszországban az offenzíva ellen.

Budapest, július 7. (Saját tudósítónktól.) Pétervárott július 1-én a maximilisták és anarkisták nagy tüntetést rendeztek. Először a Mas mezőn népgyűlés volt, amelyen 100,000 ember vett részt. A népgyűlés tiltakozott az offenzíva miatt s azután nagy tömegekben a városba vonult. Tüntető vonulat végig az utcákon s meg akarták ostromolni a Tauriszi palotát, de az épület minden ablakában és kapujában katonák gépfegyverekkel fogadták a tüntető tömeget.

A holland-svéd bizottság az antant érdekeit szolgálja.

Budapest, július 7. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Az ir kiküldöttek egy stockholmi lapban megvádolják a holland-svéd bizottságot azzal, hogy az értekezletet az antant érdekében vezeti. Az antant kiküldötteit fárt karokkal fogadja, Németország és Ausztria-Magyarország küldötteit azonban német ügynököknek tekinti. Azt mondják, hogy a bizottság a béke ürügye alatt az antant érdekeit szolgálja.

Az orosz offenzíva vesztesége.

Budapest, július 7. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A *Novaja Vremja* beismeri az oroszok rettenetes veszteségeit. Hét tábornok és 16 ezredes részben elesett, részben megsebesült.

A Wolff-ügynökség esti jelentése.

Budapest, július 7. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökség jelenti 7-én este: A galíciai harcúterén az utóbbi napok veszteségei arra kényszerítették az oroszokat, hogy a harcokban szünetet tartanak. Stanislaunál az ellenség kisebb támadásai meghiúsultak.

* **Téli keztyűk a katonáknak.** A hadvezetőség berendezkedik a téli háborúra. Tegnap átirat érkezett a temesvári katonai parancsnokságtól Fráter Barnabás alispánhoz, amely közli, hogy a hadseregnek téli keztyűkkel való ellátása érdekében a hadvezetőség pályásatot hirdet s kéri az alispánt, hogy a pályásatot feltételként a törvényhatóság számbavehető cégeivel, vállalatokkal sürgősen közölje. A pályásatok még s hóban beadandók.

* **Támadó orosz fogoly.** Tegnap délelőtti megjelent a rendőrségen Grünberger Ignácné Barossy utca 37. szám alatti lakos, aki elpanaszolta, hogy cselédjét tegnapelőtti délután elküldte a Nyilgess-telepre tejért. A cseléd nyugodtan ballagott felfelé a hegyoldalon, mikor hirtelen egy magas terméző orosz fogoly toppant eléje, asztán minden sző nélküli leteperie a földre s a kezében levő pénzt: egy darab 10 koronás bankjegyet kiragadva, elszaladt. A leány segítségért kiáltott, de mire az emberek összehajoltak, az ismeretlen orosz fogoly már

eltűnt. A rendőrség keresi a támadó orosz foglyot, akire nézve a megromlott cseléd leány nem tud bővebb felvilágosítást adni.

* **A városi konyhák étlapja.** Tudatom a város közönségével, hogy a Sztaroveszky-utcai városi konyha heti étlapja a következő:

Vasárnap: Zöldség leves, tokkaposzt, borjú pecsenye, sütemény. Hétfőn: Kőmény magos leves, zöldbab főzelék, sült szalonna, pikóta. Kedden: Savanyu leves, borjú pirítás, felvert galuska, gyümölcs. Szerdán: Gersli leves, savanyu túró, túrósa laska. Csütörtökön: Marhabusleves, tokkaposzt, főtt hus, meggyes lepény. Pénteken: Meggyes leves, tengerikása, hurka, túrósalpény. Szombaton: Lebbence leves, zöldbabfőzelék, virsli, pogácsa.

A Körös utcai városi konyha heti étlapja pedig a következő: Vasárnap: Lebbenceleves, tokkfőzelék, bécsi szelet feltét, sült téssta. Hétfő: Husleves, zöldbab főzelék, marhabus feltét. Kedd: Kőménymagleves, savanyutúró. Szerda: Karalásbleves, túrósa laska. Csütörtök: Husleves, tokkfőzelék, marhabus feltét. Péntek: Burgonyaleves, mákoslaska. Szombat: Gersli-leves, babfőzelék,

virsli feltét. — Nagyvárad, 1917. évi július 7-én. Lukács Ötön, polgármester-helyettes.

* **Cipész és csizmadia iparosokhoz felhívás.** Az Ipartestület kötelekbe tartozó cipész és csizmadia iparosokat felhívom, hogy mennyiben a bőrfelcsatoló bizottság által városunkba utalt bőrfelcsatoló részeseitől kívánják igényeiket az Ipartestület hivatalában f. hó 16-án déli 12 óráig bejelenteni el ne muldassék, mert a később jelentkezők igényei figyelembevételül nem fograk. Tisztelettel Czeglédy Jerezs, írt. elnök.

* **Aj Püspök-fürdő kedvezményes jegyei.** A Püspök-fürdő kedvezményes áru fürdőjegyei az Ipartestület hivatalában (Mezey Mihály u. 4. sz.) kaphatók.

* **A két életű bankár** a címe annak az érdeklődő, szenzációs eseményű bünygyi drámaszék, amely a Városi színház mai előadásának keretében kerül bemutatásra. Az érdekes dráma mellett egy 2 felvonásos mulatságos rigliját a gazda és ismerős egy természetes lépés a háborús külföldről, Páris nevezetességeiről s még egy sor érdekes utolsó lépés a község érdeklődését. Jegyek kedvezményes áron a Bezer téri Sípós tőzsdében kaphatók.

* **Ujságkihordónöket felvesz a Tiszántúl kiadóhivatala.**

**Legujabb füzöket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál**

lehet beszerezni

Rákóczi-ut (Korona gyógyszertár mellett)

Leibchenek félárban.

Telefonszám 827.

* **Belga anyanyul kettő eladó.** Urcu-utca 40.

* **Pótvizsgára előkészítő** ötödikes je eredményel végzett gimnáziumi tanuló. Védre i. kimegy. Cím a kiadóban.

TRODÁLOM

TIZEDES UR TÓTH ZSIGMOND.

A Rotli széragyújtón szépen szól a nóta,
Vén honvédek kaszálnak ott kora reggel óta,
Szomorú a nóta hangja, kinek is vón' kedve,
Hej! nincs itt a Julcsa, Marcsa, aki rendet szedne!

Tizedes ur Tóth Zsigmondnak elborul orcája,
Eszébe jut kis faluja, szép magyar hazája,
Leemeli sapkáját s az egerek néz esdön,
Mikor kaszálnak már otthon én édes Teremtóm?

Mikor szántom, mikor vetem tulajdon kis földem,
— Két éve mán, hogy farsangra kövér disznót öltem
Elszakadtam kis portámtól hosszú idők óta;
Be másként szól az Alföldön az arató nóta.

Ebéd után pihenni tér az egész kis tábor,
Fejük fölött a jó isten kék ege a sátor;
Horkol a vén Tóth Zsigmond is, mosolyog a száján,
Rengő aranykalászt vág most otthon a kaszája.

1917. május (Albánia).

Kanitz Móric,
zászlós.

Rabszolgák földjéről. Rákóczi népdarab, a „genet lidellésiana” névvel málián illetett népdarab *Dudinszky Neosztor* könyve, melyet Egán Edő szellemének ajánl.

Maga ez az ajánlás azt jelzi, hogy a szerző bátran és az igazságról fog írni. Dudinszky Nesztor: plebános, aki legjobban ismeri népe szenvedését és azt is, kik okai a szenvedésnek? Bátran és adatokkal bizonyítva mutat rá Dudinszky arra, hogy a felvidéken most is aszínmérgetlenül folyik a kazár garázdálkodás. Egán Ede gyönyörű népművészeti iskoláját nemcsak nem folytatják, hanem nagyrészt elfejtették. A könyvek nemcsak tartalma érdekes, hanem nyelvezete is mestertől: mindenképpen értékes és érdekes munka. Megrendelhető a szerzőnél, Darva, u. p. Tslabotfalva.

TANÜGY

A nagyváradai leánygimnázium első értesítője.

A napokban tette közzé az igazgatóság a nagyváradai sz. Orsolya-rendi felső leányiskola és leánygimnázium első értesítőjét az 1916-17. iskolai évről. A leánygimnázium ideiglenes igazgatója: **Loeb Bertalan** premontrai rendi tanár az értesítő elején közli az iskolai év történetét. Ismerteti a leány középiskolák szervezetéről szóló rendtartást, mely a középiskola leányosztályát újraszervezi. Megszüntette a rendelet a felsőbb leányiskolát a szűk helyébe a leány középiskolát állította, melynek két ága lehet: vagy leánygimnázium négy évfolyammal, vagy felső kereskedelmi leányiskola három évfolyammal. A felső leányiskola és leánygimnázium a szervezet szerint „oly előrelépő irányu ma magasabb általános műveltséget ad növendékeinknek, amely őket egyszerűen meghatározott főiskolai tanulmányokra is képesíti.”

Régi torkvése a városnak a leánygimnázium felállítására, a melytől megjelent a miniszteri rendelet, ezennel felmerült az eseme, hogy a leánygimnáziumot a Sz. Orsolya-rendi apácák állítsák fel. Ez a rend 144 esztendő óta a legnagyobb tevékenységet fejté ki a nevelés terén Nagyvárad városában megszokás nélkül. **Pataky M.**, **Philomena**, a rend köztisztviselője álló fejedelmesszonya és **Spett Gyula** pápai főpap, sőt főpapnak nagy tevékenységet fejtettek ki a leánygimnázium létesítésében.

Gróf **Széchényi Miklós** megyéspüspök a legnagyobb lelkesedéssel tette magáévá az eszmét s dr. **Takács Monyhért** jászóvári prépost megígérte, hogy a premontrai rend egyik tagja, mint igazgatótanár a leánygimnázium élére áll, s a rend néhány tanára, mint óraadó tanár működhet az intézetnél. 1916. augusztus 30-án megszorgatta a miniszter, hogy a felső leányiskola megnyithassa első osztályát. 1916. szeptember 30-án tartotta Veni Sancteját az új iskola s a megnyitó ünnepéjén **Loeb Bertalan** ideiglenes igazgató tartott lelkes és magas nyívón álló beszédet melyben az intézet programját a mondásban foglalta össze: a gondjainkra bízott lelkének valószíveskedés és hasznos nevelő oktatásban részesíteni. Az intézet október 2-án kezdte meg működését, de egyelőre csak mint „felső leányiskolai magán tanfolyam”

Vége **Peiserne Nagy Gabriella** személyben megtalálta az intézet: azt a listát

képzettegű középiskolai okleveles tanárt, akinek alkalmazása után a miniszter megadta az intézetnek a nyilvánosság jogot. **Peiserne Nagy Gabriella** a tanári testület egyetlen rendes tanára, a többiek mind óráadóik.

A tanítás 1917. május 19-ig tartott s május 26-án volt a Te Deum. Az iskola első évének tanítási eredménye fényes volt, mert a megnyitott első osztály valamennyi tanulója fölépít a második osztályba s négyen valamennyi tárgyból jelesen megfelelték. Az osztálynak összesen 35 növendéke volt, 15 katolikus, 2 gör. kat., 1 ág. h. ev., 2 református és 12 izraelita.

Szeptemberben megnyílik a leánygimnázium második osztálya is, a felvétele szeptember 1-én és 3-án lesz, a tanítási díj egy évről 240 korona. Az intézet mellett internátus is van, melybe július végéig vesznek fel növendékeket.

SZINHÁZ

Heti műsor

Vasárnap délután: A császárné.
Vasárnap este: A vengerkák. (G. Kertész Ella és Góth Sándor bucsufelállépté.)
Hétfő: A vengerkák. (G. Kertész Ella és Góth Sándor felléptével.)
Kedd: A vengerkák. (Góthokkal.)
Szerda: Góthok. (Kovács Mártha bucsuja.)
Csütörtök: Vasgyáros. (Kassics Eszter bucsuja.)
Péntek: Luxemburg grófja. (Rákosi Ferenc bucsuja.)
Szombat délután: Mígás Miska 50 ik előadás.
Szombat este: Az ezred apja. (Sik Részó bucsuja.)

Góthok bucsuja. A Góth-házaspár, aki oly nagy hatást kelte, a múlt héten vendégsvarepelt Nagyváradra, vendéglátókat kénytelen volt meghosszabbítani. G. Kertész Ella és Góth Sándor még a jövő hétfőjén és keddjén is vendégei maradnak a Szigligeti színházban, hogy ezen a két estén is a Vengerkák két fő szerepében lépjenek fel. Azonban erre a két estére is már majdnem az összes jegyek elkeltek.

A távozó tagok bucsuja. Mint azt már hírül adtuk, a jövő hét műsorának legnagyobb részét a társulatból távozó tagok bucsuja foglalja el. Így szerdán a Góth előadása keretében egyik legjobb szerepében Kovács Mártha, a jósa fiatal énekesnő bucsusik. Csütörtökön, bucsufelállépté alkalmából Kassics Eszter a Vasgyáros Clairjében lép fel. Pénteken Luxemburg grófjában Rákosi Ferenc bucsusik. Sik Részó szombaton este az Ezredapja címszerepében tartja bucsufelállépté, vasárnap pedig a Császárné című előadásban Szabó Margit bucsuja lesz.

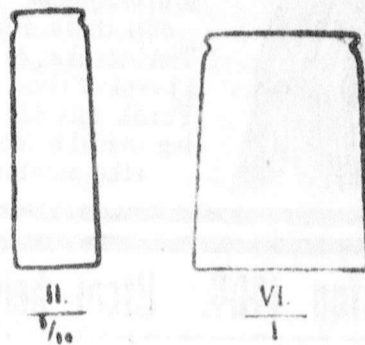
APOLLÓ mozgószínház
Vasárnap, hétfőn
A boldogság útja
dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

URANIA mozgószínház
Vasárnap, hétfőn
A borzalmak háza
dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

VIGADÓ mozgószínház
Vasárnap
A kétletti bankár
dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

NYILTTÉR.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Befőttés és uborkás üvegek megérkeztek minden kivitel és nagyságban Eladás nagyban és kicsinyben.

- Vizespohár finom csiszolt üvegből . . . 26
- Borospohár finom csiszolt üvegből . . . 22
- Söröspohár finom csiszolt üvegből . . . 30
- Vizeskanca finom csiszolt üvegből . . . 2
- Borospalack finom csiszolt üvegből . . . 2
- Cukortartó színes finom csiszolt üvegből . . . 2
- Sótartó kristály finom csiszolt üvegből . . . 2
- Gyümölcsálló finom csiszolt üvegből . . . 8
- Befőttésfogóval finom csiszolt üvegből . . . 8
- Vizeskészlet színes finom aranyozással . . . 5
- Boroskészlet színes finom aranyozással . . . 4
- Söröskészlet színes finom aranyozással . . . 4
- Likörkészlet színes finom aranyozással . . . 4
- Tésztakészlet finom majolika színezéssel . . . 5
- Kávékészlet színes finom aranyozással . . . 10
- Téskészlet színes finom aranyozással . . . 10
- Mocakészlet színes finom aranyozással . . . 10
- Mosdókészlet színes finom díszítéssel . . . 12
- Ebédőkészlet színes finom aranyozással . . . 40

Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók minden kivitelben kaphatók.

Megérkeztek Konyha felszerelési áruk. Főzőedények. Táblaüveg. Porcellánárak. Képreketezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

KOMLÓS TESTVÉREK
üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR**
Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

IZSÁK LIDIA

**Elsőrendű
Izsa Lidia**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Part-művelés épületben.
Interurban telefon:
11-53 szám.

A Szilvágyi színház
művésznőinek egye-
dül irodalmi állítója.
Tiszteletet és átalá-
bíráskodást elvárunk.
Fizetők mérési után a
leg rövidebb idő alatt
elkészítettek.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádigos,
vizvezeték és villanyszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, irógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramfonok szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadtatnak.

TÜZIFA

Waggon tételben, mérter
számra és felvágva kapható

JENEI M. CÉGNÉL

Szarvas-sor 27. Stern palota.
Telefonszám 10-13.

Me grendeléseket felvesz

BANYAI JÓZSEFNÉ

Sztaroveszki-u. 2. Nagyhidő
Telefonszám 14-55.

**Vizvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.**

Felvilágosítást ad:

Dr. Jmrík Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Fekete-Győrösön Tenke
mellett 134 kishold föld
tanyával és belsőséggel,
melyen szép és megfelelő
lakás van, szabad kézből
eladó.

Értekezhet: Nagyváradon az
Általános Takarékpénztárnál.

**Vizvezeték és mű-
bádigos munkákat
készít, javításokat
jutányosan eszközöl**

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.
Telefon 532.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

kapható

métermázsánként 6 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-t.-nál

Kolozsvári-utca 62.

**Betűszedő tanulónak
fiu és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik**

a Szent László-nyomda R.-t.-nál.

Nagyvárad város tanácsának katonai
ügyosztálya.
15001/1917 szám.

Hirdetmény!

Tudomás és nihezartás végett a ható-
ságokkal, valamint a köztisztviselőkkel köz-
löm, hogy honvédelmiügyi m. kir. ni is ter
urak 227344/1917 számú tv. hat. rendelete
értelmében a köztisztviselők mint általában
mindenki, akiknek felmentése a revízió alap-
ján érvényét veszti, csak az illetékes katonai
nyilvántartó hatóság behívási parancsára kö-
telts bevonulni.

Nagyvárad, 1917. július hó 6.

Eleméry Ferencz
katonai tanácsnok.

Kiadó azonnal!

Üzlethelyiségek, raktárak,
műhelyek, olcsóbb bér mel-
lett hosszabb vagy rövi-
debb időre.

Nagy Sándor-utca 4. sz.

3359-1917. elr. sz.

Hirdetmény.

Az 1896. évi október 27. én 40321. sz. a.
k. t. c. sz. rendelet 10.
§-ában foglalt hat. skörömből kifol. olg. az-
nál közhírré teszem hogy a „Nagyvárad-
faúru és Ládagyár r. t.” a máv. várad-velen-
czi pályaudvara mel. tti ipartelepén tervezett
0,6 m. nyomtávu kéziüzemű keskeny vá-
rágyú iparvágány építésének engedélyezése
iránt folyomodott. A csatolt műszaki leírás
szerint az iparvágány az ipart lepról indulna
ki s a máv. várad-velencai állomása terüle-
tére lépve az állomás Kolozsvár felőli végén
a pálya jobb oldalán levő rendes nyomtávu
csomka végányig halad és ott csomkán vég-
ződik. Teljes hossza 184,10 m. kitérők ninc-
sennek. Célja, hogy a gyár részére érkező
kocsirakományt áruk vagy a gyárban elke-
szült faipari termékek a vasúti kocsikból,
illetve kocsitól való ki illetve berakás
végett az állomástól vagy állomásba ki vagy
beszállíthatók legyenek.

Mint hogy a tervezett vasút a műszaki
leírásban foglaltak szerint idegen területeket,
köt. egy csőterest és vízelvezést is érint,
ennél fogva a benyújtott kérvényt, terveket
és műszaki leírást a városi székhöz közigaz-
gatási kiadói hivatalában f. évi július hó 2. től
július hó 17. ig bezárólag 15 napi közszem-
lére helyezni rendelem s a közigazgatási be-
járás határidejéül f. évi július hó 19. é. del-
előtt 11 óráját kitűzöm azzal, hogy az érde-
jvetel helye a városháza tanácssterm. legyen.
A tárgyalás vezetésével megbízom Komlóssy
József g. tanácsnokot s a tárgyaláson a város
közönsége képviselőiben való megjelenés
felkérem dr. Thury László t. főügyészt, Gerő
Armin főkapitányt és Kőszeghy József fő-
mérnököt. Felkérem Lulács Ödön polgár-
mester helyettesét, hogy a tárgyalás befejez-
tével az összes iratokat a felveendő jegyző-
könyv kapcsán hozzám beterjesztetni szives-
kedjék.

Utasiom Solyom Gyula tb. irodai igazga-
tót miszerint az iratokat a fentjelzett határ-
időben tartsa közszemlén, a jelen hirdetményt
függessze ki s az alatt fels. roltakok vétív
mellett kézbesítessze, továbbá a helybeli hír-
lapoknak három ízben való kézhezvétel végett
küldje meg s az iratokat a vétívekkel vala-
mint a kifüggesztési záradékkal ellátott hír-
detményel és a leppéidányok al. együt. a
tárgyalás előtti napon az elnöknek adja át.

A közszemlénre helyezett iratok az érde-
keltek által megtekinthetők, s ellenök a köz-
szemle idején írásban, a tárgyaláson pedig
szóval észrevétel tehető.

Erről Komlóssy József g. tanácsnokot,
dr. Thury László t. főügyészt, Gerő Armin
főkapitányt, Kőszeghy József főmérnököt, a
nagyvárad belényes vaskóhi vasut r. társa-
ságot, a máv. nagyvárad-i osztálymérnöksé-
gét, a várad-velencai közbirtokosságot, a
nagyvárad-i m. kir. kulturális hivatalt, a
nagyvárad-i faúru és Ládagyár részvénytárs-
ságot, Solyom Gyula tb. irodai igazgatót az
iratok kapcsán és az esetleges többi érde-
kelteket értesitem.

Nagyvárad, 1917. évi június hó 27.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

IZSÁK LIDIA

**Elsőrendű
Érzőszalon**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház
művésznőinek egye-
dül i főnöki állítóje.
Tisztításokat és átala-
kításokat elvállalunk.
Fűzők mérték után a
leg övidebb idő alatt
elkészíttetnek.

Telefon 1404. Utcái helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utcza.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramafonok szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadtatnak.

TÜZIFA

Waggon tételben, mérter
számra és felvágva kapható

JENEI M. CÉGNÉL

Szarvas-sor 27. Stern palota.
Telefonszám 10-13.

Me grendeléseket felvesz

BANYAI JÓZSEFNÉ

Sztaroveszki-u. 2. Nagyhidfő
Telefonszám 14-55.

**Vizvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.**

Felvilágosítást ad:

Dr. Jmrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Fekete-Győrösön Tenke
mellett 134 kishold föld
tanyával és belsőséggel,
melyen szép és megfelelő
lakás van, szabad kézből
eladó.

Értekezhetni Nagyváradon az
Általános Takarékpénztárnál.

**Vizvezeték és mű-
bádogos munkákat
készít, javításokat
jutányosan eszközöl**

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.
Telefon 532.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

k a p h a t ó

métermázsánként 6 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-i.-nál

Kolozsvári-utca 62.

**Betűszedő tanulóknak
fiú és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik**

a Szent László-nyomda R.-i.-nál.

Nagyvárad város tanácsának katonai
ügyosztálya.
15001/1917 szám.

Hirdetmény!

Tudomás és kihelytartás végett a ható-
ságokkal, valamint a köztisztviselőkkel köz-
löm, hogy honvédelmiügyi m. kir. n. i. szter
urnak 227344/1917 számú törvényi rendelete
értelmében a köztisztviselők mint általában
mindenki, akinek felmentése a revízió alap-
ján érvényét veszti, csak az illetékes katonai
nyilvántartó hatóság behívási parancsára kö-
teles bevonulni.

Nagyvárad, 1917. július hó 6.

Eleméry Ferencz
katonai tanácsnok.

Kiadó azonnal!

Üzlethelyiségek, raktárak,
műhelyek, olcsóbb bér mel-
lett hosszabb vagy rövi-
debb időre.

Nagy Sándor-utca 4. sz.

3359-1917. elv. sz.

Hirdetmény.

Az 1896. évi október 27-én 40321. sz. a.
kötésű K. K. M. szabályrendelet 10.
§-ában foglalt határozatból kifolyólag ezen-
nel közzétett tisztelem hogy a „Nagyvárad-
faúru és Ládagyár r. t.” a máv. várad-vele-
nci pályaudvara melletti ipartelepén tervezett
0-6. m. nyomtávu kéziüzemű keskeny vá-
gány iparvágány építésének engedélyezése
iránt folyamodott. A esatolt műszaki leírás
szerint az iparvágány az ipart lepről indulna
ki s a máv. várad-velenci állomása terüle-
tére lépve az állomás Kolozsvár felőli végén
a pálya jobb oldalán levő rendes nyomtávu
csomka végányig halad és ott a onkán vég-
ződik. Teljes hossza 184.10 m. kitérők nia-
csenek. Célja, hogy a gyár részére érkező
kocsirakomány árak vagy a gyárban elke-
szült faipari termékek a vasuti kocsikból,
illetve kocsitól való ki illetve berakás
végett az állomástól vagy állomásba ki vagy
beszállíthatók legyenek.

Mint hogy a tervezett vasut a műszaki
leírásban foglaltak szerint idegen területeket,
ésőt egy csőáterest és vizlefolyást is érint,
ennélfogva a benyújtott kérvényt, terveket
és műszaki leírást a városi székhez közgáz-
gatási kiadóhivatalában f. évi július hó 2-től
július hó 17-ig bezárólag 15 napi közszem-
lőre helyezni rendelem s a közgazgatási be-
járás határidejéül f. évi július hó 19-én del-
előtt 11 óráját kiűszöm azzal, hogy az össze-
jövétel helye a városháza tanácssterm le legyen.
A tárgyalás vezetésével megbízom Komlóssy
József g. tanácsnokot s a tárgyaláson a város
közönsége képviselőitében való megjelenése
felkérem dr. Thury László t. főügyészt, Gerő
Armin főkapitányt és Kőszeghy József fő-
mérnököt. Felkérem Lútsos Ödön polgár-
mester helyettesét, hogy a tárgyalás befejez-
tével az összes iratokat a felleendő jegyző-
könyv káposán hozzám beterjesztetni szives-
kedjék.

Utásítom Súlyom Gyula tb. irodai igazga-
tót miszerint az iratokat a fentjelzett határ-
időben tartsa közszemlén, a jelen hirdetményt
függesse ki s az alatt felszólások vétiv
melletti kézbesítése, továbbá a helybeli hir-
lapoknak három ízben való közszemlét végett
küldje meg s az iratokat a vétivekkel vala-
mint a kifüggesztési záradékkal ellátott hir-
detménnyel és a leppédányokkal együtt a
tárgyalás előtti napon az elnöknek adja át.

A közszemlére helyezett iratok az érde-
keltek által megtekinthetők, s ellenük a köz-
szemle idején írásban, a tárgyaláson pedig
szóval észrevétel tehető.

Erről Komlóssy József g. tanácsnokot,
dr. Thury László t. főügyészt, Gerő Armin
főkapitányt, Kőszeghy József főmérnököt, a
nagyvárad belényes vaskóhi vasut r. társa-
ságot, a máv. nagyvárad-i osztálymérnöksé-
gét, a várad-velenci közbirtokosságot, a
nagyvárad m. kir. kulturmérnöki hivatalát, a
nagyvárad faúru és Ládagyár részvénytárs-
ságot, Súlyom Gyula tb. irodai igazgatót az
iratok káposán és az esetleges többi érde-
kelteket értesitem.

Nagyvárad, 1917. évi június hó 27.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

Olesón vállalom!

kőműves, ács és cserepező munkát, úgy helyben mint vidéken.

Staharóczky József
Damjanich-utca 16. sz.

Bubla és Társa.

Cégtulajdonos: **Bubla József**
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben.
Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő **Málnaszörp,**
Törley pezsgő, valódi
kitűnő **ó-borok.**

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

**ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetétet könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámítól váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad érték-papírokra.

Nagyvárad város tanácsának katonai ügyosztálya.

14363—1917 szám.

Hirdetmény!

A m. kir. honvédelmi miniszter u. 19066/12—1917 számú körrendelete értelmében ezennel közlöm, hogy a budapesti m. kir. állatorvosi, főreáliskolában hivatalos honvéd állatorvosi tisztviselőkké leendő kiképzés céljából nyolc — hivatalosan tényleg s katonai szolgálatot is teljesítő — egyéves önkéntes vétetik fel.

E tárgyban kiadott pályázati hirdetmény a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II em. 31. számú szoba) a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Nagyvárad, 1917 június hó 29.

Eleméry Ferenc
katonasági tanácsnok.

Cséplőgép árverés.

149—1917 számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó esennel közlöm, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságának 1917. évi Pk. 2854/4 számú végzésével dr. Szeghalmy Sándor ügyvéd által képviselt Róth M. szegsvári cég felperes részére álmosdi lakos alperes ellen 7950 kor közelet és jár. ara jég elrendelt bírói végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 6000 kor. becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltik annak a felülfoglalások köveletére erejéig s amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Nagyváradon, Damjanich-utca 30. számú házában leendő megájtására 1917 év július hó 16. napján, délután 6 órája kezdő ki, mielőtt a bíróság lefoglalt 8 lóerős locomobil, cséplőgépezekréay és felszerelés s egyéb ingóságok a legtöbbat igérőnek és pénz fizetés mellett, 6000 kor. becsáron felül el fognak adni.

Felhívatom mindazok kik az elárverzendő ingóságok vételarából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korában eszközölhetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, előbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy frásban bealni vagy pedig szóli bejelentésük tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő nappal számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1917. június 28-án.

Csathó Jenő
kir. bír. végrehajtó.

Vas és rézágyak

afrk és lószőrmatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek: összehajtos
ágyak eredeti gyári áron
kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558.

Merza Kálmán

nyerges és szijgyártó Nagyvárad,
Bákóczl-ut 19. szám.

Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijazat, kocsi-
ülés, lábvédők és szerszámok
raktára.

NAGYVÁRAD VÁROS**VILLAMOS MŰVE**

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 514.

A telep telefonja 514.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítataak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszereplő telefonja
55.

Főszereplőtelefonja
55.

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

Fatalpu cipők:

25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borju bőr 13-40, 15-80, 18-10, 22-20.
Ia Hasított bőr 15-80, 18-70, 20-50, 25-70.
Lőbő-éstehebox 17- , 20-50, 22-80, 27-50.

Fatalpu szandálok:

24-25, 26-28, 29-31, 32-35,

4- , 4-10, 4-40, 4-90,

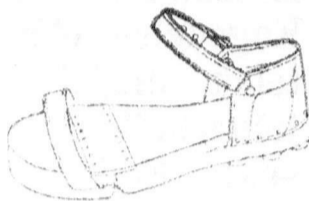
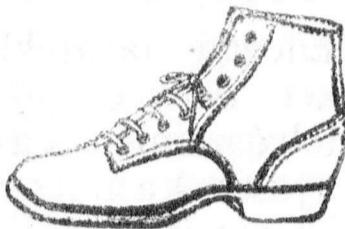
36-37, 38-40, 41-43, 44-46,

5- , 5-50, 6- , 6-10.

Lábujjszij oldalszegzés nélkül **törvényileg védett megerősítéssel.**

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek és egyesületek engedélyben részesülnek.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.

Mindenféle vidéki megrendeléseket azonnal szállítunk.
Telephon 92. sz.

Szétől, hidegtől

kifujt

vörös arcra és kézre

továbbá szeplő, miteszer
és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállítva, minőségre és hatásaira nézve felülmulja az összes forgalomban levő készítményeket. Kétféle minőség van nappali és esteli használatra.

1 tégely ára 1 kor. 50 fill.

EMIR-arcmosó

Törvényesen védve!

Legtökéletesebb szert bőrhámlás és sömör, továbbá izzadó, fényes, zsíros (miteres) atkás arcra naponta, ahányezor szükséges, gypotra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehetet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Teljesen ártalmatlan készítmény. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Ára üvegenként 2 K.

Ezen szerek kaphatók:

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

Ő csász. és Apost. kir. Felségének

legfelső felhatalmazása folytán

32. CSÁSZ. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK

közös katonai jótékonycélokra.

Ezen sorsjáték 21.146 készpénz nyereséget tartalmaz, 625.000 kor. összértékben.

A főnyeremény 200.000 korona.

A húzás 1917. július 28-án nyilvánosan fog megtartatni.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a jótékonyági sorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtsstrasse 5. sz. a. a m. kir. lottójövedéki igazgatásánál Budapest, IX. Vámpalota, továbbá a lottógyűjtődékben, dohány-üzletekben, adó-, posta-, és távírdahivataloknál, vasúti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegy vevők részére ingyen adatalnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától.
(jótékonyági sorsjátékok osztálya.)

Nagyvárad legszebb kirándulólhelye

Szent László Püspök Gyógy-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőözem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Nagyszobásu nyári pezsgő 26°C folyton befolyó forrásvizsel, uszásisnitás, napfürdő, homokkúra. Fűdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérlője.